

1 תלמוד לומר (ויקרא טו-ט), וְכָל מִנְחָה אֲשֶׁר תֹּאמַר בְּתוֹרַת וְגו', לְכָל
 2 בְּנֵי אֶהְרֹן תְּהִיָּה אִישׁ בְּאֹהֳיוֹ. דהיינו שיכל מנחה צריכה להתחלק
 3 לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן.
 4 מבררת הברייתא: וְכָל – שמא תאמר, שהפסוק מלמד רק לענין
 5 שלא יחלקו מנחות כנגד זבחים, והטעם שראוי לדרוש כן, הוא
 6 משום שִׁמְנֵחוֹת לֹא קָמוּ תַּחְתֵּיהֶן (–תחת זבחים) בְּדִלּוֹת, כלומר דל
 7 –ענין שאין ידו משגת להביא זבח, אינו יכול להביא מנחה במקום
 8 הזבח, אֲבָל יחלקו מנחות כנגד עופות, שְׁהָרִי קָמוּ המנחות
 9 תַּחְתֵּיהֶן (–תחת העופות) בְּדִלּוֹת, כלומר מצאנו במנחת חוטא
 10 שאדם מתחייב עוף, ואם דל הוא, מביא מנחה במקום העוף, ומעתה,
 11 שמא גם לענין אכילת הקרבנות, יהיו הכהנים רשאים לחלוק מנחות
 12 כנגד עופות. משיבה הברייתא: תלמוד לומר (ויקרא טו), וְכָל גֵּעִשָׁה
 13 בַּמֶּרְחֶשֶׁת וְגו' לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תְּהִיָּה, מיתור הפסוק, שפירט הכתוב
 14 מרחשת ולא כתב בסתם וְכָל מִנְחָה לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תְּהִיָּה, יש לרבות
 15 שאף מנחות כנגד עופות לא יחלקו הכהנים ביניהם.
 16 ממשיכה הברייתא לברר: וְכָל – שמא תאמר שהפסוק מלמד רק
 17 שלא יחלקו מנחות כנגד עופות וזבחים, והטעם שראוי לומר כן,
 18 משום שְׁהִלְלוּ – העופות והזבחים הם מִיְנֵי דָמִים – יש בהם דין זריקת
 19 דם על גבי המזבח, וְהִלְלוּ – המנחות מִיְנֵי קָמָהִים, ומאחר שהם
 20 מינים שונים של קרבנות, אין לחלוק בהם זה כנגד זה, אבל יחלקו
 21 עופות כנגד זבחים, שְׁהִלְלוּ וְהִלְלוּ מִיְנֵי דָמִים הֵם, והרי הם כמין
 22 אחד של קרבן, ושמא בהם רשאים הכהנים לחלוק זה כנגד זה.
 23 משיבה הברייתא: תלמוד לומר (ויקרא טו), וְעַל מַחְבַּת וְגו', לְכָל בְּנֵי
 24 אֶהְרֹן תְּהִיָּה! ומיתור הפסוק, שפירט 'מחבת' אף שהיא בכלל כל
 25 המנחות, יש לרבות שבדבר נוסף אסור לכהנים לחלוק, ומכיון שאינו
 26 נצרך למנחה כנגד קרבן אחר, שכן דין זה כבר למדנו כנוצר לעיל,
 27 לכן יש לדרוש אותו לענין שאין לחלוק עופות כנגד זבחים.
 28 ממשיכה הברייתא לברר: וְכָל – שמא תאמר שהפסוק מלמד רק
 29 שלא יחלקו עופות כנגד זבחים, והטעם שראוי לומר כן, לפי
 30 שְׁהִלְלוּ – העופות עֲשִׂיתָן בֵּיד – שחיתתן נעשית על ידי מליקה
 31 בצפורין בלא סכין, וְהִלְלוּ – הזבחים עֲשִׂיתָן בְּכַף – על שחיתתם נעשית
 32 בסכין, ולפיכך אף ששניהם מיני דמים, מכל מקום נחשבים כשני מיני
 33 קרבן, ואסור לחלוק זה כנגד זה, אֲבָל יחלקו מנחות כנגד סוג אחר
 34 של מנחות, שְׂאֵלוּ וְאֵלוּ עֲשִׂיתָן בֵּיד – קמיצתן נעשית ביד, ולפיכך
 35 יש לומר שלענין חלוקתן יחשבו כסוג אחד של קרבן, ויחלקו במיני
 36 המנחות אלו כנגד אלו. משיבה הברייתא: תלמוד לומר (שם פסוק ט),
 37 וְכָל מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן וְגו', לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תְּהִיָּה, ומיתור
 38 הפסוק, שפירט 'מנחה בלוולה בשמן' אף שהיא בכלל כל המנחות, יש
 39 לרבות שאסור לחלוק מנחה אפילו כנגד מנחה.
 40 ממשיכה הברייתא לברר: וְכָל – שמא תאמר שהפסוק מלמד רק
 41 שלא יחלקו מנחת מחבת כנגד מנחת מרחשת ומרחשת כנגד
 42 מחבת, והטעם שראוי לומר כן, לפי שזו מַעֲשֵׂיָה קָשִׁין – מנחת מחבת
 43 נעשית קשה לאחר טיגונה במחבת, וזו מַעֲשֵׂיָה רַבִּין – מנחת מרחשת
 44 נעשית רכה לאחר טיגונה במרחשת, ולפיכך הרי הן כשני מינים,
 45 אֲבָל יחלקו מחבת כנגד מחבת, ומרחשת כנגד מרחשת, כלומר
 46 שיאמר כהן לחבירו, תן לי חלקך במנחת ראובן, תמורת חלקי במנחת
 47 שמעון. משיבה הברייתא: תלמוד לומר (שם), וְחִרְבָה לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן
 48 תְּהִיָּה! ומיתור הפסוק, שפירט מנחה 'חריבה' אף שהיא בכלל כל
 49 המנחות, יש לרבות שאסור לחלוק מנחה כנגד מנחה אפילו
 50 כששתיהן מאותו סוג.
 51 ממשיכה הברייתא לברר: וְכָל – שמא תאמר שהפסוק מלמד רק
 52 לענין שלא יחלקו בברדשי קדשים, אֲבָל יחלקו בְּקִדְשֵׁים קְלִיִּם,
 53 והטעם שראוי לומר כן, משום שבפסוק שממנו נלמד האיסור, מוזכר
 54 רק מנחות שהן קדשי קדשים. משיבה הברייתא: תלמוד לומר (ויקרא
 55 ז, יב), לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תְּהִיָּה אִישׁ בְּאֹהֳיוֹ, וְאִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבוּ
 56 וְגו'. ומסמיכות הפסוקים יש לדרוש, שהוקשה תודה ושהיא קדשים
 57 קלים למנחות לענין חלוקה, שפָּשָׁם שְׂאֵין הוֹלְקִין בְּקִדְשֵׁים קְדָשִׁים
 58 זה כנגד זה, כִּף אֵין הוֹלְקִים בְּקִדְשֵׁים קְלִיִּים.

59 ממשיכה הברייתא ודורשת את סוף הפסוק: לְכָל בְּנֵי אֶהְרֹן תְּהִיָּה
 60 אִישׁ בְּאֹהֳיוֹ, מלמדנו הכתוב שדווקא אִישׁ – גדול הוֹלֵק – רשאי
 61 לקבל חלק בקרבנות, וְאִפְּלוּ באופן שהוא בעל מום, וְאֵין קָמָן
 62 הוֹלֵק וְאִפְּלוּ באופן שהוא תם – בלא מום.
 63 עד כאן לשון הברייתא. נמצא שמברייתא זו קשה על חוקיה, כיצד
 64 דרש (לעיל עב) פסוק זה לענין שיירי מנחות של שעורים שנאכלים
 65 לכהנים, והלא פסוק זה נצרך לדרשה המובאת בברייתא לענין
 66 איסור חלוקת כהנים בקרבנות. מתרצת הגמרא: הָהוּא מ'כַּל' נִפְקָא
 67 – הדין של הברייתא נדרש מיתור תיבת 'כל' שבפסוק זה, ואילו דינו
 68 של חזקה ששיירי מנחת שעורים נאכלים לכהנים, נלמד מתיבת
 69 'מנחה'. כלומר עצם מה שנאמר בפסוק ששיירי מנחה בלוולה ומנחה
 70 חריבה ניתנים לכהנים, מתפרש על מנחת שעורים כדברי חזקה ועל
 71 ידי דרשת 'אם אינו ענין', והתיבות המיותרות שבפסוק נדרשות לדין
 72 חלוקת הכהנים במנחות.
 73 הגמרא מקשה על תירוץ זה: וְהָא אִפְּיקְתִּיה לְכַדְרֵי יוֹסִי בְּרַבִּי
 74 יְהוּדָה – והלא רבי יוסי ברבי יהודה (לעיל טו) הוציא מתיבת 'כל'
 75 דרשה אחרת, אם כן כיצד תתיישב לשיטתו הברייתא. מתרצת
 76 הגמרא: אֵלֶּא הָהוּא מוֹכֵל – מהאות וא"ו שבתובה זו, כלומר האות
 77 וא"ו והתיבה 'כל' הם שני יתורים, ואפשר ללמוד מהם גם את הדין
 78 של הברייתא וגם את הדרשה של רבי יוסי ברבי יהודה.
 79 הגמרא מביאה מקור נוסף לכך ששיירי מנחת שעורים נאכלים
 80 לכהנים: רַבִּינָא אָמַר, אֲתִיָּא מְדַתְנִי לְיוֹ – דין זה נלמד מהברייתא
 81 ששנה לוי, דְתַנִּי לְיוֹ, נאמר לגבי מתנות כהונה (במדבר יח ט), וְהָ יְהִיָּה
 82 לָךְ מִקְדָּשׁ הַקְּדָשִׁים מִן הָאֵשׁ, לְכָל קִרְבָּנָם וְלְכָל מִנְחָתָם וְלְכָל
 83 חֲטָאתָם וְלְכָל אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יִשְׁבוּ לִי קֹדֶשׁ קְדָשִׁים לָךְ הוּא וְלַבְּנָיִךְ.
 84 ודורשת הברייתא את תיבות 'כל' המוזכרות בפסוק. 'כַּל קִרְבָּנָם', בא
 85 לְרַבּוֹת, שהותר מלֹג הַשֶּׁמֶן שֶׁל מִצְוָעָה, לאחר ההזאות שנעשו בו,
 86 ולאחר שניתן ממנו על בהונות ידו ורגלו של המצורע, נאכל לכהנים,
 87 והטעם שמתרבה מתיבות אלו לפי שגם הוא קרוי בתורה 'קרבן'.
 88 מבארת הגמרא: ואף שקרוי כן, מכל מקום צריך ריבוי מיוחד לכך,
 89 לפי שאם היה נאמר בפסוק 'קרבנם' בלא תיבת 'כל', סְלִקָא דְעִתְּךָ
 90 אֲמִינָא – והיה עולה בדרעתך לומר, וְהָ יְהִיָּה לָךְ מִקְדָּשׁ הַקְּדָשִׁים מִן
 91 הָאֵשׁ (במדבר טו) כְּתִבַּת רְחֵמָנָא (–כתבה התורה), ומשמעות הפסוק
 92 היא שרק החלק שנתור ממה שנשרף באש המזבח הוא אשר נאכל
 93 לכהנים, ומעתה, לוג השמן של מצורע שאין בו דין שריפה באש
 94 המזבח היינו אומרים שלא יאכל לכהנים, קָא מְשַׁמְעֵ לָן – לפיכך
 95 הוצרכה התורה להשמיענו בריבוי 'כל קרבנם' שאף הוא נאכל.
 96 ממשיכה הברייתא לדרוש: ומה שנאמר 'לְכָל מִנְחָתָם', בא לְרַבּוֹת
 97 מִנְחַת הַעֹמֵר וּמִנְחַת קִנְאוֹת, ששייריהן נאכלים לכהנים לאחר
 98 קמיצתן. מבארת הגמרא: ואף שגם הן קרויות מנחה, מכל מקום צריך
 99 ריבוי מיוחד להם, לפי שאם היה נאמר בפסוק 'מנחתם' בלא תיבת
 100 'כל', סְלִקָא דְעִתְּךָ אֲמִינָא וְאֵבְלוּ אוֹתָם אֲשֶׁר בּוֹפֵר בְּהֵם (שמות כט
 101 ז) אָמַר רְחֵמָנָא, ודורשים מפסוק זה (פסחים נט) שבעלים מתכפרים על
 102 ידי אכילת הכהנים, ויש ללמוד מכך, שרק דבר שיש בו כפרה נאכל
 103 לכהנים, וְאֵילוּ הָאֵי – מנחת העומר לְהִתִּיר באכילה את התבואה
 104 החדשה קָא אֲתִיָּא – היא באה, וְאִידֵךְ נְמִי – וגם האחרת, דהיינו
 105 מנחת קנאות שמביא בעלה של הסוטה, אף היא לא באה לכפרה,
 106 אלא לְבַרֵּר האם וינתה האשה תחת בעלה קָא אֲתִיָּא – היא באה,
 107 ומשום כך היה מקום לומר שאין שייריהן נאכלים לכהנים, קָא
 108 מְשַׁמְעֵ לָן – לפיכך הוצרכה התורה להשמיענו בריבוי 'כל מנחתם',
 109 שאף בהן השיירים נאכלים לכהנים.
 110 ממשיכה הברייתא לדרוש: מה שנאמר, 'לְכָל חֲטָאתָם', בא לְרַבּוֹת
 111 חֲטָאתָם הַעוֹף – שברבן חטאת הבא מן העוף נאכל לכהנים. מבארת
 112 הגמרא: ואף שגם היא קרויה חטאת, מכל מקום צריך ריבוי מיוחד להם,
 113 לפי שאם היה נאמר בפסוק 'חטאתם' בלא תיבת 'כל', סְלִקָא דְעִתְּךָ
 114 אֲמִינָא שאסורה באכילה אף לכהנים לפי שגְּבִילָה הִיא, שהרי אינה
 115 נשחטת בסכין אלא נמלקת באצבע, קָא מְשַׁמְעֵ לָן – לפיכך הוצרכה
 116 התורה להשמיענו בריבוי 'כל חטאתם' שאף היא נאכלת לכהנים.

ביאורים למסכת סוטה דף ל עמוד א מתוך "ש"ס לובלין - מכון המאור"

לטומאה, נעשה גופו ראשון מדרבנן, ומה שנוגע בו נעשה שני, ואם אוכל
שני נעשה שני, ואם נגע בתרומה עשה שלישי, ואם אוכל שלישי
נעשה שלישי. רבי יהושע אומר, שאוכל ראשון אינו עושה את האוכל
אותו ראשון, אלא האוכל אוכל ראשון ואוכל שני נעשה שני, ואם
ואם אכל אוכל שלישי נעשה הוא בעצמו שני בקודש - שאם יגע
בקודש יטמא אותו, ואותו הקודש יוכל לפסול קודש אחר, ואין גופו
נעשה שני בתרומה, ואם יגע בתרומה אינו פוסל אותה. ומוסיף רבי
יהושע, באיזה חולין אמרו שיש בהם שלישי והוא נעשה שני לקודש,
בחולין שנעשו על טהרת התרומה - שקיבל בעליהם הכהן על עצמו
לשמור את חוליו בטהרה בתרומה, אבל חולין סתם אין בהם שלישי.
מדייקת הגמרא, על טהרת התרומה אין - יש בחולין שלישי בתרומה,
כיון שכך עשו הרבה כהנים, אבל חולין שנשמרו על טהרת הקודש לא
שייך בהם שלישי. כיון שדבר זה לא היה מצוי ובטלה דעתו אצל כל אדם,
ויש להם דין ככל חולין רגילים שאין בהם שלישי, וממה שהוצרכו להגיע
לחולין שנעשו על טהרת תרומה כדי לאסור שלישי בחולין, אלמא
קסבר רבי יהושע, אין שני עושה שלישי בחולין סתם.
רבי אלעזר אפשר ללמוד שסובר אין שני עושה שלישי בחולין
מהברייתא. דתניא, רבי אלעזר אומר, שלשתן - אלה המבוארים מיד,
שיון בדינם, הראשון שפקודש ושכחולין ושבתרומה, מטמא שנים -
הראשון מטמא את השני, והשני מטמא את השלישי, ופוסל אחד -
השלישי פוסל את הרביעי בקודש, ומטמא אחד - הראשון מטמא את
השני, ופוסל אחד - השני פוסל את השלישי בתרומה, ופוסל אחד -
הראשון פוסל את השני בחולין, הרי שלרבי אלעזר אין למעלה משני
לטומאה בחולין.
רבי אלעזר אפשר ללמוד שסובר אין שני עושה שלישי בחולין
מהמשנה. דתני, רבי אלעזר אומר, עיטה שנטמאה במייד אין מפרישין
ממנה חלה, אלא חלה נישלת מן הטהורה על הטמאה - שצריך ללוש
עיטה נוספת טהורה ולהפריש ממנה על הטמאה. כיצד יפריש מהעיטה
הטהורה על הטמאה מהמוקף, ולא יטמא מהעיטה הטמאה, עושה כך,
הרי שתי עיפות יש, אחת טהורה, ואחת הטמאה, נוטל כדי שיעור
חלה שהוא אמור להפריש על העיטה הטמאה, מעיפה הטהורה שלא
הורמה חלה, ונוטל עוד חתיכה מהעיטה הטהורה, ונותן ממנה
בשיעור של פחות מכביצה שיעמוד באמצע ויגע בעיטה הטמאה,
ובחתיכה הטהורה שעושה אותה חלה, וכל זה הוא כדי ליפול את החלה
מן המוקף.

שלישי הקא מחמת שני, דשני גופיה אסור בחולין, אינו דין שעושה
רביעי בקודש, ומה שרבי יוסי למד דווקא ממחוסר כיפורים משמע
שאינו סובר כאבא שאול אלא כרבנן שאוכל הבא מחמת טבול יום אינו
פוסל אחרים, ואם כן קשה עליו פירכת רבי יוחנן.
וכי תימא שהסיבה שרבי יוסי לא למד מאוכל הבא מחמת טבול יום, היא
משום דאיכא למיפרך את הקל וחומר ולומר מה לטבול יום שכן היה
אב הטהומה, ומשום כך אוכל הבא מחמתו מטמא רביעי בקודש, מה
שאינן שני שלא היה אב הטהומה אין שלישי הבא מחמתו יכול לעשות
רביעי, ואמנם הוא סובר כאבא שאול. דוחה הגמרא, הא איתנה -
למדה רבי יוסי ממוחוסר כפורים, וגם שם אפשר לפרוך מה למחוסר
כיפורים שכן אב הטהומה, ובכל זאת ולא פריכה, הרי שרבי יוסי סובר
שאינן פירכא זו פירכא, כיון שאף שקודם היה אב הטהומה בכל זאת
עבשיו שטבל הלכה טומאתו החמורה, אם כן גם בטבול יום כיון שעבשיו
אינו אב הטהומה אי אפשר לפרוך בדרך זו, ואם כן צריך לומר שהסיבה
שלמד דווקא ממחוסר כיפורים היא מפני שסובר כרבנן ולא כאבא שאול.
אמר רב אפי אמר רב, ואמרי לה אמר רבא בן איסי אמר רב, רבי
מאיר ורבי יוסי ורבי יהושע ורבי אלעזר ורבי אליעזר, בולחו סבירא
להו דאין שני עושה שלישי בחולין, ואינם סוברים כרבי עקיבא שדרש
במשנתנו שני עושה שלישי אפילו בחולין.
רבי מאיר אפשר ללמוד שסובר אין שני עושה שלישי בחולין מהמשנה,
דתני, כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים - כל מי שהוא טהור
מהתורה, אלא שחכמים חזקו אותו להיטהר במים, דינו מדרבנן כשני
לטומאה, ומטמא את הקודש ועושה שלישי, ופוסל את התרומה,
ומותר באכילה בחולין ובמעשר שני, דברי רבי מאיר, והקמים אפרין
אכילה במעשר שני. הרי שרבי מאיר ורבנן שחולקים עליו סוברים ששני
אינו עושה שלישי בחולין.
רבי יוסי אפשר ללמוד שסובר אין שני עושה שלישי בחולין, מהא
דאמרינן - ממה שאמר רבי יוסי לעיל, מניין לרביעי בקדש שפסול וכו', כיון
דאם איתיה - אם הוא סובר ששלישי בחולין הוא טמא מהתורה, ליתיה
לרביעי בתרומה - שילמד שגם רביעי בתרומה טמא, מהקל וחומר
מטבול יום, כמו שהוא לומד שלישי בתרומה, ולאחר שילמד שרביעי
בתרומה פסול, שילמד גם תמישי בקודש בקל וחומר מרביעי בתרומה,
ומזה שרבי יוסי אינו לומד כך משמע שהוא סובר שאין שלישי בחולין.
רבי יהושע אפשר ללמוד שסובר אין שני עושה שלישי בחולין מהמשנה,
דתני, רבי אלעזר אומר, האוכל פרס מאוכל שהוא ראשון

התורה להשמיענו מתיבת כל, שאף על פי כן נאכל לכהנים.
ממשיכה הברייתא לדרוש את המשך הפסוק: אשר ישיבו, זה נול
הגר, שהגזול את הגר ותבעו הנגול בבית דין וכפר הגזול ונשבע
לשקר ואחר כך הודה, הדין הוא שמישיב את הגזלה לנגול, ומוסיף
עליה עוד חמישית מערך הגזילה, ומביא קרבן אשם על שביעת
השקר שנשבע. ואם מת הנגול קודם ששילם לו הגזול את הקרן
החומש, אם הוא ישראל שיש לו יורשים ישלם לירשיו, ואם הוא
גר שאין לו יורשים, מבואר כאן שמשלם את הגזילה ואת החומש
לכהנים.
ממשיכה הברייתא לדרוש: מה שנאמר לך היא ולבניך, מלמד,
שמשיעה שקיבלום הכהנים שלך היא ולבניך, כלומר ממוך לגמרי,
אפילו לענין לקדש בו את האשה.
שנינו במשנתנו שמנחת עובדי כוכבים נאכלת לכהנים, הגמרא דנה
בדברי רב הונא לענין שלמי עובדי כוכבים, ומקשה עליו ממשנתנו,
ומסיקה שהדין המבואר במשנתנו שני במחלוקת תנאים: אמר רב
הונא,

המשך ביאור למסכת מנחות ליום שבת קודש עמ' א

ממשיכה הברייתא לדרוש: מה שנאמר לבל אשמים, בא לרבות
אשם נזיר - קרבן אשם שמביא נזיר שנטמא, לאחר שנטהר ומתחיל
למנות מחדש את ימי נזירותו, ואשם מצורע - קרבן אשם שמביא
המצורע ביום השמיני לטהרתו, שנאכלים לכהנים. מקשה הגמרא:
אשם מצורע בהרוא כתיב ביה - הרי במפורש נאמר בו (ויקרא יד יג),
'כי כהטאת האשם הוא לבחן'. דהיינו שאשם זה של המצורע ניתן
לכהן ככל קרבן טהור, ואם כן אין צורך לדרושו מהפסוק 'לכל
אשם' משיבה הגמרא: אכן אין לגרוס בברייתא 'אשם מצורע',
אלא יש לגרוס, לרבות אשם נזיר באשם מצורע, שכשם שאשם
מצורע נאכל לכהנים וכפי שנדרש בפסוק הנזכר, כך אשם נזיר נאכל
לכהנים. מבארת הגמרא: ואף שגם הוא נקרא אשם, מכל מקום צריך
רבינו מיוחד עבורו, לפי שאם היה נאמר בפסוק 'אשם' בלא תיבת
'כל' סלקא דעתך אמינא שאינו נאכל לכהנים, לפי שלחבשיר קא
אתי, כלומר לא בא לכפר כשאר אשמות, אלא בא כדי שיוכל הנזיר
שנטהר מטומאתו להתחיל נזירות חדשה בטהרה ואילו לכהנים
אוכלים רק מקרבן שבא לכפרה, קא משמע לן - לפיכך הוצרכה

ללמד שאין לי אלא עולה בלבד – שעובדי כוכבים יכולים להביא
רק עולה, ומה שכתוב 'לכל נדריהם ולכל נדבותם' הוונה לקרבן
עולה הבא בנדר או בנדבה.
אמנם אין כוונת רבי עקיבא שיכולים להביא רק עולה, אלא כוונתו
שכל מה שיביאו יהיה דינו כעולה, ובכך יישב רבי יוחנן את קושיית
רב שיזבי ממשנתו, שרב הונא שאמר שלמי העובדי כוכבים עולות
הם, סובר כרבי עקיבא, ומשנתו שאמרה שמנחת הגוי נקמצת
ושיירה נאכלים, כרבי יוסי הגלילי היא.
הגמרא דנה בדרשת רבי יוסי הגלילי. ושאלת הגמרא: והאי –
ודרשה זו שלמד רבי יוסי הגלילי שגוי נודר הכל פרט לקרבן נזירות,
וכי מהכא נפקא – מכאן היא נלמדת, והלא מההתם נפקא, כלומר
ממקום אחר נלמדת, שכן שנינו בברייתא, נאמר בפרשת נזירות
(במדבר ב) 'דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, איש כי יפליא
לנדוד נדר נזיר להזיר, ויש לדרוש שדוקא 'בני ישראל' נזדרין
להיות נזיר, ואין העובדי כוכבים נזדרים להיות נזיר, וממילא אינם
שייכים בקרבנות נזיר, ומדוע הוצרך רבי יוסי הגלילי ללמוד זאת
מדרשת לעולה'.
מתרצת הגמרא: שתי הדרשות נצרכות, שכן אי מההתם – אם היינו
למדים רק מדרשת לעולה, הוה אמנא – הייתי אומר קרבן הוא
דלא לייתי – רק את הקרבן של נזירות אין העובדי כוכבים מביאים,
אבל דין הנזירות חלה עלייה, ואסורים בשתיית יין כנזיר, קא
משמע לן – לכן משמענו הפסוק 'בני ישראל' וגו' שאין הנזירות חלה
על הגוי כלל.
כפי שנתבאר, רבי עקיבא סבר שרק קרבן עולה מקבלים מהגוי.
הגמרא מוסיפה פרט בשיטת רבי עקיבא. מבררת הגמרא: כמאן
אזלא הא דתנן – כשיטת מי הולכת המשנה (שקלים פ"ז מ"ז) שנינו בה,
אמר רבי שמעון, שבעה דברים התקינו בית דין, וזה אחד מהן,
כלומר התקנה המבוארת שם במשנה הקודמת, היא אחת מהשבע,
והדין המבואר להלן הוא תקנה נוספת, עובד כוכבים ששלה עולתו
ממדינת הים לארץ ישראל כדי להקריבה בבית המקדש, ושלה
עמה נסכים – ממון כדי לקנות בו את נסכיה, הני הנסכים קריבין
משלו, ואם לאו – ואם לאו שילח דמי נסכיה, הני נסכים קריבין משל
ציבור. מבואר במשנה שעובד כוכבים שהתנדב נסכים והיינו יין,
מקבלים ממנו, לימא – שמה נאמר שמשנה זו נשנית לדעת רבי יוסי
הגלילי, שמרבה מהפסוק 'לכל נדריהם ולכל נדבותם', שעובד
כוכבים מתנדב יין, ולא נשנית לדעת רבי עקיבא שממעט מהפסוק
'עולה' את כל שאר הדברים.
משיבה הגמרא: אפילו תימא – אפילו אם תאמר שנשנית לדעת רבי
עקיבא, יש לומר שמה שאמר רבי עקיבא שמקבלים מהם עולה
בלבד, כוונתו עולה וכל חביתיה, כלומר וכל הנלווה אליה, ולכן
כשמביא עולה מקבלים ממנו גם את דמי נסכיה, ורק נסכים בלא
קרבן סובר רבי עקיבא שאינו יכול להביא.
הגמרא מביאה ברייתא, ודנה בשיטת מי היא שנויה. מבררת הגמרא:
מאן תנא להא דתנן רבן – מי הוא התנא ששנה ברייתא זו ששנו
חכמים, נאמר לענין הקרבת נסכים (במדבר ט"א) 'כל האורח יעשה',
ודורשים 'אורח' כלומר ישראל מביא נסכים ואין העובד כוכבים
מביא נסכים. מבררת הברייתא: יכול – שמה תאמר שהתמעט
לגמרי נסכים וגם לא תהא עולתו מעונה נסכים. משיבה הברייתא:
תלמוד לומר – מלמדנו הפסוק האמור לגבי נסכי הקרבנות (שם ט"א),
'ככה יעשה לשור' וגו', כלומר שהבאת נסכי הקרבן מעכבת, ולכן
אף אם בעל הקרבן הוא עובד כוכבים מכל מקום עולתו טעונה
נסכים. מני – כדעת מי שנויה ברייתא זו, והרי לכאורה אינה שנויה
לא כרבי יוסי הגלילי ולא כרבי עקיבא, שכן, אי – אם היא כרבי
יוסי הגלילי, קשה, הא (הרי) אמר שאפילו יין לבד בלא קרבן נמי
– גם מביא, ואילו בברייתא שנינו שמביא נסכים רק עם הקרבן ולא
לבדם, אי – ואם היא כרבי עקיבא, קשה, הא (הרי) אמר שקרבן
עולה אין – אכן מביא העובד כוכבים, אבל מידי אחריות לא – דבר
אחר אינו מביא, ואילו בברייתא זו שנינו שמביא נסכים עם עולתו.

שלמי העובדי כוכבים, דינם כעולות – כקרבנות עולה, דהיינו
שהכל קרב על המזבח ואינם כשאר שלמים שיש בהם חלק הנאכל.
רב הונא מביא את המקור לדבריו: איבעית אימא קרא – אם תרצה
תאמר שלמדים דין זה מפסוק, ואיבעית אימא – ואם תרצה תאמר
שלמדים דין זה מקרא. איבעית אימא קרא, עובד כוכבים לבו
לשמים, כלומר בודאי שהיה ככוונתו שכל הקרבן יעלה על המזבח
לשמים ולא שיאכל לבני אדם, ועל דעת כן נדר, ויש להקריב את
הקרבן כפי כוונתו. ואיבעית אימא קרא – ואם תרצה תאמר שדין
זה נלמד מהפסוק (ויקרא כ"ח) 'איש איש' וגו', ומכפילות התיבות
דורשת הגמרא להלן שפסוק זה עוסק אף בעובד כוכבים, ומנהאמר
בסוף הפסוק 'אשר יקריבו לה' לעולה, יש ללמוד שכל דמקריבי
עולה ליהו – כל מה שמביאים העובדי כוכבים יהיה דינו כקרבן
עולה שאינה נאכלת.
רב חמא בר גוריא מקשה על דינו של רב הונא מברייתא: מתיב
(הקשה) רב חמא בר גוריא, על רב הונא, שנינו בברייתא, עובד
כוכבים שהתנדב להביא שלמים, נתנן לישראל כדי שיאכלם,
וישראל אוכלן, נתנן לכהן כדי שיאכלם, הבהן אוכלן. ומהמבואר
בברייתא, שלמי עובד כוכבים נאכלים, קשה על רב הונא.
מתרצת הגמרא: אמר רבא הני קא אמר – כך כוונת הברייתא
לומר, אם נתן העובד כוכבים את הקרבן לבית המקדש על מנת
שיתכפר בהן ישראל, כלומר שישראל היה מחויב שלמים, והגוי
מביא עבורו את הקרבן, וישראל אוכלן – את חלק הבעלים כדין כל
שלמים, ואם נתן על מנת שיתכפר בהן כהן, כלומר שכהן היה
מחויב להביא שלמים, והגוי מביא עבורו, הבהן אוכלן. אבל באופן
שהעובד כוכבים נדר סתם להביא שלמים, ומביאם עבור עצמו, בזה
לא עסקה הברייתא. ולכן אין להקשות ממנה על רב הונא.
רב שיזבי מקשה על דינו של רב הונא ממשנתו: מתיב (הקשה) רב
שיזבי, שנינו במשנתו, אלו מנחות נקמצות ושיריהן נאכלים
לכהנים וכו', מנחת עובדי כוכבים. ומבואר, שעובד כוכבים שמביא
מנחה, שיירה נאכלים לכהנים, ומאחר ששמצאנו שקרבנו נאכל,
סתבר שאין חילוק בין הקרבנות והוא הדין ששלמי נאכלים, וקשה
על רב הונא. מתרצת הגמרא. אמר רבי יוחנן, לא קשיא – אין
קושיא בכך, משום שבאמת נחלקו התנאים בדין זה, הא – משנתו
היא כדעת רבי יוסי הגלילי, הא – ודינו של רב הונא הוא כדעת
רבי עקיבא.
הגמרא מביאה את מחלוקת רבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא, ומבארת
אותה: דתניא בברייתא, נאמר (שם כ"ח) 'איש איש וגו' אשר יקריב
קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם, אשר יקריבו לה' לעולה, ומאחר
שנאמר 'איש', מה תלמוד לומר – מה מלמדנו הכתוב בכופלו, 'איש
איש', אלא שבה הכתוב לרבות את העובדי כוכבים שנזדרין
נדריים ונדבות פיישראל, כלומר שראשים לנודר להביא קרבן, וכן
ראשים להתנדב להביא קרבן. משיבה הברייתא לדרוש את המשך
הכתוב: 'אשר יקריבו לה' לעולה, ולכאורה כוונת הכתוב שיכולים
לידור רק עולה, מבררת הברייתא: אין לי שיכולים העובדי כוכבים
לנודר או להתנדב אלא עולה, שלמים מנין. משיבה הברייתא:
תלמוד לומר 'נדריהם', לרבות אף שלמים. מבררת הברייתא: קרבן
תודה מנין. משיבה הברייתא: תלמוד לומר, 'נדבותם', לרבות אף
תודה. מבררת הברייתא: מנין לרבות את העופות – עולת העוף,
והינן לנסכו על המזבח בלא קרבן, והלבושה, והעצים – עצים לקרבן,
שגוי יכול להביא גם את אלו. משיבה הברייתא: תלמוד לומר
'נדריהם', לכל נדריהם, 'נדבותם', לכל נדבותם, כלומר היה יכול
להיות כתוב 'נדריהם ונדבותם', ומיתור התיבות 'לכל' יש לרבות
שגוי מביא את כל אלו. מקשה הברייתא: אם כן, שיכולים העובדי
כוכבים להביא הכל, מה תלמוד לומר – מה מלמדנו הכתוב באומר
עולה, שמשמעותו שבה למעט דבר אחר. משיבה הברייתא: תיבת
עולה באה ללמד פרט לעולת נזירות, שאינו יכול להביאה לפי
שאר נזירות יכולה לחול עליו, כמבואר להלן. דברי רבי יוסי
הגלילי. רבי עקיבא אומר, הפסוק 'אשר יקריבו לה' לעולה, בא

